

P o s u d o k

na habilitačnú prácu „Selected Factors Contributing to Success in Foreign Language Learning“

Autorka: Mgr. Silvia Hvozdíková, PhD.

Oponentka: Prof. PhDr. Eva Tandlichová, CSc.

Odbor habilitačného konania: Učiteľstvo a pedagogické vedy, špecializácia Odborová didaktika

Predložená habilitačná práca sa zaoberá aktuálnou problematikou, ktorá je predmetom výskumu už niekoľko desaťročí, a tak sa mohla S. Hvozdíková opierať o mnohé zdroje v dielach domácich a zahraničných odborníkov. Vo veľkej miere ich hlavne cituje, ale iba na niekoľkých miestach vyjadruje svoj osobný postoj k citovanému či polemický názor. Uvedenie týchto myšlienok, hoci vhodne citovaných a správne zapojených do kontextu, vyznieva ako konštatovanie, že daný výskum prebehol a priniesol také a také výsledky. Priam sa však žiada komentár autorky a jej osobný odborný pohľad na danú problematiku.

Práca je rozdelená na teoretickú (3 kapitoly) a experimentálnu (2 kapitoly) časť. Má veľmi stručný úvod a záver.

Prvá kapitola je venovaná podstate úspechu pri osvojovaní cudzieho jazyka. Na prvých stránkach tejto kapitoly sa autorka venuje vybraným faktorom, ktoré prispievajú k úspešnému osvojeniu cudzieho jazyka. Začína krátkym exkurzom vnímania cudzieho jazyka u novorodencov. Vychádza z pozorovaní rôznych autorov publikovaných v nedávnych rokoch. Zaujímavé by bolo spomenúť aj výskum A. Costu (Penguin Books 2021) v tomto kontexte, pretože by jeho zistenia mohli podporiť tieto tvrdenia, alebo aspoň poskytnúť polemický kontext.

Na str. 19 S. Hvozdíková uvádza: „.....The exerts distinguish between two main components of the L2- confidence construct.....“ avšak bližšie nešpecifikuje tie dve zložky, čo by vhodne dotiahlo naznačené tvrdenia.

V podkapitolke 1.2 sa autorka sústredila na postoj učiaceho sa cudzí jazyk a jeho ochotu v ňom komunikovať. Z lingvistického aspektu sa venuje najmä sebaistote v ovládaní, či nedostatočnom ovládaní gramatiky a lexiky, čo môže byť jedným z brzdiacich faktorov úspešnej komunikácie. Sústredenie na gramatiku a lexiku ubralo možnosti venovať pozornosť aj osobnostným aspektom učiaceho sa. V tomto kontexte by sa žiadalo, aspoň okrajovo, spomenúť pedagogicko-psychologické aspekty pri odbúravaní, resp. pomoci učiacemu sa odbúrať pocit neistoty v cudzojazyčnej komunikácii zo strany učiteľa cudzieho jazyka. V ďalších podkapitolkách venovala autorka pozornosť úzkosti či nepohode pri osvojovaní cudzieho jazyka, ako aj motivácii, ktorá je významným faktorom pre efektívne osvojovanie cudzieho jazyka. Opäť treba podotknúť, že aspoň v závere k tejto kapitole by bolo na mieste autorkino hodnotenie, jej osobný názor na vyššie uvedené z hľadiska vlastnej skúsenosti.

Druhá kapitola prináša známe a bežne aplikované fakty a teórie o lingvistickej kompetencii. K lexike sa dostáva autorka len v podkapitolke 2.2 vo vzťahu ku gramatike, čím ponechala len malý priestor na ilustráciu podielu ovládania cudzojazyčnej lexiky pre efektívne čítanie s porozumením. Záver tejto kapitoly je venovaný v podstate známym stratégiám čítania s porozumením.

Tretia kapitola popisuje známe informácie o charakteristike adolescentov v prepojení na CEFR na úrovni B1 a B2 v prieniku danej problematiky.

Štvrtá kapitola je venovaná samotnému výskumu zvolenej problematiky. V úvode tejto kapitoly podáva S. Hvozdková charakteristiku rôznych prístupov k pedagogickému výskumu opierajúc sa o domácich i zahraničných autorov, odborníkov a výskumných pracovníkov. Následne predstavuje stručný úvod k svojmu výskumu: overiť znalosti gramatiky a lexiky v procese aktívneho čítania s porozumením. Ciele výskumu uvádza S. Hvozdková na str. 59. Podľa môjho názoru ide o cieľ iba v bode 1. V bodoch 2 – 4 sú formulované výskumné otázky, po ktorých nasleduje dobre formulovaná H1. V podkapitolke 4.3 autorka prezentuje výskumné otázky a H1-H3 k výskumu ochoty komunikácie v cudzom jazyku.

Autorka prezentuje aj výskumnú vzorku, počet respondentov i škôl, ktoré sa výskumu zúčastnili. Neuvádza však obdobie, v ktorom sa pre-testy a testy realizovali a akou formou. Ak bol výskum realizovaný pri Covidových obmedzeniach, tak bolo treba uviesť, či prezenčne a za akých podmienok, alebo on-line a opäť v akom režime.

Priebeh výskumu a priebežné vyhodnocovanie je prezentované v poriadku. Predsa sa však natíska otázka k formulácii na str. 80 : „Apperantly, they...willing to integrate to the culture of English speaking people.....“ Logické, ale v dnešnej globálnej dobe, keď je angličtina prostriedkom komunikácie nielen s rodenými hovoriacimi UK alebo USA, ale aj predstaviteľmi iných kultúr. Ktorú kultúru má autorka na mysli, a ktorá alternatíva sa brala do úvahy. To bolo treba aspoň stručne naznačiť.

Prínosom habilitačnej práce je výskum, výsledkom ktorého je zistenie, že ovládanie gramatiky a lexiky cudzieho jazyka na zodpovedajúcej úrovni v kontexte sociálnej komunikácie, t.j. lingvistickej a sociolingvistickej kompetencie, umožňuje efektívnejšie čítanie cudzojazyčného textu s porozumením.

Výsledok porovnávania študentov gymnázií a stredných odborných škôl neprinieslo až tak prekvapivé výsledky, pretože zistenia, ku ktorým S. Hvozdíková dospela sa dali viac-menej predpokladať.

Oponentke chýba pri interpretácii výsledkov výskumu hlbšie prepojenie na pedagogickú prax s cieľom zlepšenia aktuálnej situácie v prospech učiaceho sa, ako aj impulz pre učiteľov v prístupe k riadeniu vyučovania a osvojovania cudzieho jazyka. S. Hvozdíková sa iba jednou vetou na str. 92 vyjadrila, že „.....the issue of instruction calls for action together with the teaching styles and curriculum.“

Práca má v podstate logickú štruktúru a snaha S. Hvozdíkovej bola vychádzať od teoretických východísk k interpretácii konkrétneho výskumu so zreteľom na zmysluplné vyhodnotenie jeho výsledkov. Túto snahu však narúša viacero chýb v interpunkcii, gramatike i štylistike. V posudku ich neuvádzam, ale označila som ich priamo do textu habilitačnej práce.

So zreteľom na vyššie hodnotenie habilitačnej práce, ale najmä so zreteľom na to, že S. Hvozdíková spĺňa požadované kritériá pre habilitačné konanie, odporúčam prácu k obhajobe a ak bude priebeh a výsledok obhajoby úspešný **udelit' habilitantke titul docent** v odbore Cudzie jazyky a kultúry.

